

24.01.2012

Tja/5

5

Auroran sairaalan 12 sairaansijan vähentäminen ja psykoosikeskuksen perustaminen

HEL 2012-000727 T 06 00 00

Päätösehdotus

Terveyslautakunta päättäneen vähentää Auroran sairaalasta 12 psykiatrista sairaansijaa 3.2.2012 alkaen ja hyväksyä osastotoiminnasta vapautuvien voimavarojen siirtämisen psykiatriseen avohoitoon esityksen mukaisesti.

Tiivistelmä

Psykiatriaosasto esittää, että Auroran sairaalan yhden vuodeosaston (12 ss) toiminta lopetetaan 3.2.2012 mennessä. Vapautuvista henkilöstövoimavaroista osa (4 vakanssia) sijoitetaan vaikeahoitoisten potilaiden osastolle. Pääosa vapautuvista voimavaroista suunnataan uuden avohoidon tukevan toiminnan, Psykoosikeskuksen käynnistämiseen. Uuden yksikön tehtävänä on tukea niitä psykoosioireisiä henkilöitä, joilla on vaikeuksia kiinnittyä psykiatriseen avohoitoon tai jotka tarvitsevat määräaikaisesti tiiviimpää tukea kuin tähän asti on ollut mahdollista antaa. Uutta toimintamallia rakennettaessa pyritään ottamaan huomioon psykoosipotilaille usein tärkeä hoidon ja hoitosuhteen jatkuvuus ja luotettavuus. Psykoosikeskus suorittaa kotikäyntejä hoidon piiristä putoamisvaarassa olevien luo ja tukee selviytymistä avohoidossa myös iltaisin ja viikonloppuisin, huolehtii pistoksen jälkeistä seurantaan vaativan pitkävaikutteisen lääkehoidon antamisesta ja järjestää kohderyhmälleen sairauden hallintakeinoja tukevaa ryhmähoitoa. Psykoosikeskuksen toiminta integroidaan polikliiniseen psykiatrisen kotihoidon toimintaan.

Kustannusvaikutukset

Esitettävä psykoosikeskus sijoittuu vapautuviin osastotiloihin, joihin sijoitetaan myös muuta avohoitotoimintaa. Psykiatrian laitoshuoltopalvelujen tilausta on pienennetty vuodelle 2012. Vuorotyölisien kautta saatava säästö on tarkoitus kohdentaa siten, että yksikön vakanssirakennetta tarkastellaan ja muutetaan avohoitotoiminnan vaatimuksia vastaavaksi. Tavoitteena on toteuttaa koko muutos kustannusneutraalisti. Uuden järjestelyn odotetaan parantavan tuottavuutta, koska samoilla voimavaroilla voidaan hoitaa suurempaa määrää potilaita.

Terveysvaikutusten arviointi

Postiosoite
PL 6000,

terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Siltasaarenkatu 13
Helsinki 53

<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin
+358 9 310 5015
Tilinro

800012-52430

Faksi
+358 9 310 42504

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Toiminta kohdistuu erittäin haavoittuvaan potilasryhmään, jossa henkilöillä ei aina ole omatoimista kykyä hakeutua tarvittavaan hoitoon. Järjestelyllä parannetaan psykiatrisen avohoidon saatavuutta ja mahdollisuuksia potilaiden kuntoutukseen. Esitetty toimintamuutos seuraa kansallisen mielenterveysohjelman linjauksia, joissa avohoidon palveluja painotetaan inhimillisistä, hoidollisista ja taloudellisista syistä. Sairaalatoiminnasta vapautuvat resurssit säilyvät mielenterveyspotilaiden käytössä. Esityksen toteutumatta jääminen hidastaa palvelujen saavutettavuuden parantamista ja avohoitopalvelujen kehittämistyötä.

Esittelijä

Helsingin psykiatriaosaston omien psykiatristen sairaansijojen määrää on vähittäin supistettu viime vuosien aikana noin kymmenellä prosentilla: vuonna 2004 vuodeosastopaikkoja oli 336 ja vuoden 2012 helmikuussa niitä tulee jo tehtyjen päätösten mukaisesti olemaan 304. Vapautuneita voimavaroja on siirretty psykiatriseen avohoitoon, jonne on mm. perustettu Mielialahäiriökeskus.

Helsingin kaupunkien käytössä on edelleen asukaslukuun nähden valtakunnallisesti korkea psykiatrisen sairaansijamäärä, kun otetaan huomioon myös HUS:sta ja valtionsairaaloista ostettavat palvelut. THL:n raportissa (Kansallinen Mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2009-2015; Toimeenpanosta käytäntöön, 2011) todetaan, että vuosittain Suomessa psykiatrisessa sairaalahoidossa on noin 600 henkilöä 100 000 asukasta kohden. Helsingin kaupunkien psykiatrisen sairaalahoidon käyttö on vähentynyt vuodesta 2004 alkaen, mutta ylittää edelleen maan keskitason. Helsingin psykiatristen sairaansijojen tarpeeseen vaikuttavat kaupungin psykoosipotilaiden keskimääräistä suurempi määrä (esim. Kelan Terveyspuntarin mukaan psykoosien sairastavuusindeksi ylittää maan keskiarvon), yksinasumisen yleisyys sekä se, ettei mielenterveyskuntoutujien hoitoketju ole toiminut toivotulla tavalla.

Sairaalapaikkoja voidaan vähentää Auroran sairaalassa silloin, kun on saatu näyttöä siitä, että palveluasumispaikkaa tarvitsevat mielenterveyskuntoutajat pääsevät joustavasti muuttamaan sairaalasta palveluasumiseen. Sairaalassa palveluasumispaikkaa odottavien kuntoutujien määrä on vähentynyt vuonna 2011 tapahtuneen palveluasumisen volyymin kasvun myötä. Parhaillaan valmistellaan yhdessä Niemikotisäätiön ja sosiaaliviraston kanssa sosiaalitoimen vuodelle 2012 varatulla määrärahalta (0.5 milj. euroa) toteutettavaa kuntouttavan asumisen lisäämistä.

Kansallisen mielenterveys- ja päihdesuunnitelman 2009-2015 mukaan vahvistamalla ja monipuolistamalla avomuotoisia

mielenterveyspalveluja voidaan vähentää psykiatristen sairaansijojen määrää. Sairaalapaikkojen ideologiapohjainen vähentäminen ei ole perusteltua, ellei aiemmin sairaalahoitoa tarvinneille potilaille voida avohoidon puitteissa tarjota heidän tarpeitaan vastaavia hoitopalveluja. Avohoidon puitteissa toteutettavan hoidon tueksi tarvitaan eri potilasryhmiä palvelevaa, tarpeenmukaisesti saatavissa olevaa akuuttia ja kuntouttavaa sairaalatoimintaa.

Vaikeahoitoisia potilaita palvelevan hoito-osaston perustaminen Auroran sairaalaan on osa tätä kehittämistoimintaa. Osaston toiminta suunnitellaan aloitettavaksi 6.2.2012. (Terke 2011-686).

Nyt esitettävässä, sairaalahoitoa korvaavassa toimintamallissa resurssien siirtäminen avohoitoon mahdollistaa joustavan ja tukea antavan hoidon tarjoamisen nykyistä useammille psykoosipotilaille. Vastaavia psykiatrian resurssisiirtoja sairaalatoiminnasta avohoitoon valmistellaan ja on jo tehty myös muissa psykiatrian yksiköissä HUS-toimialueella.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Saarela, johtajapsykiatri, puhelin: 310 42690
tuula.saarela(a)hel.fi
Jorma Oksanen, johtava ylilääkäri, puhelin: 310 65040
jorma.oksanen(a)hel.fi

Tiedoksi

Johtajapsykiatri
Sairaalatoiminnan johtava ylilääkäri
Vs. avohoitotoiminnan johtava ylilääkäri
Taloussuunnittelija
Henkilöstösuunnittelija
Taloushallintopalvelujen palkanlaskenta